

Minek lássalak?

Eperjesi Ágnes munkáiról

*Nem a tárgy, az ember a cél.
Moholy-Nagy László*

Eperjesi Ágnes munkái – legyenek azok fotogramok, installációk vagy nyomatok – mind ugyanazt a kérdést járják körül: milyen feltételei vannak az emberi látásnak?

A fotogramok a médium természetéből fakadóan a kérdés mechanikai, anatómiai oldalát vizsgálják: mi történt volna akkor, ha a retina mellett nem alakul ki a szemgolyó és a pupilla, ha nem tudnánk a fénysugarakat fókuszálni? Világunk síkba szorult, egymást átfedő síkidomok halmaza lenne, ahol az időt (azaz a mozgást) a színek és árnyalatok változása jelezné. A *Dominó hatás 1–2.* című művek ezt a kérdést a lehető legabsztraktabb módon, téglatestekkel szemléltetik, a *Prizma* szisztematikus görgetése pedig az ábrázoló geometria és a műszaki rajzok szigorát használja fel a megértés és megértetés érdekében. Az emberi tevékenységet és a tüzet vizsgálja ugyanilyen módon az *Egy doboz gyufa*, ahol a felületen eloltott gyufafejek tovább erősítik a fotogramészlelés analógiát azáltal, hogy óhatatlanul felidéznek az égési sérülések haptikus élményét.

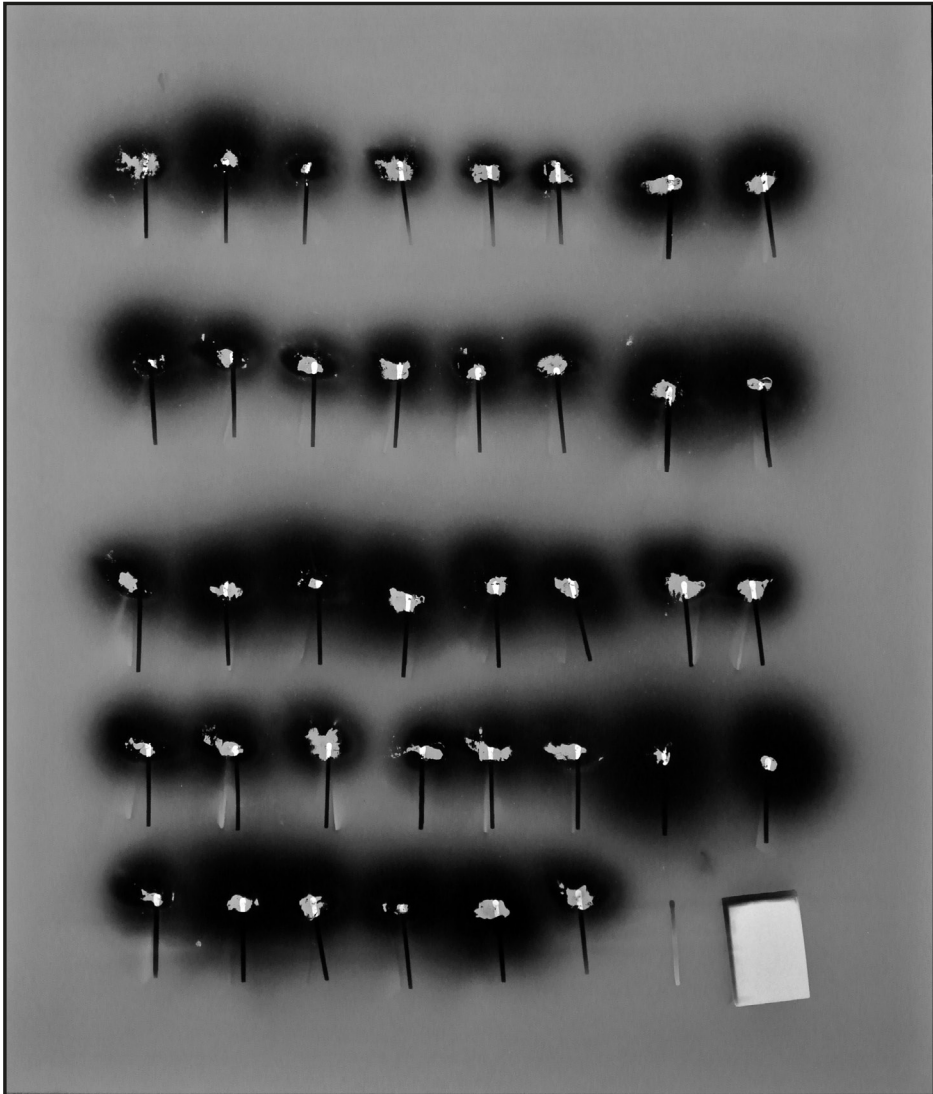
A mindennapi életből vett példával tartalmában természetesebb a *Virág betekerése fotópapírba*, ahol a mindennapi és ismert tevékenység jelenti a vizuális kísérlet kiindulópontját. Bizonyos értelemben a sorozat csúcspontjai az *Emberszkenner* és *Leendő* című alkotások, amelyek az emberi test és a fotogram viszonyát vizsgálják. A művek legmeglepőbb tanulsága, hogy a test nemcsak felismerhető marad, de továbbra is magán hordozza majd a férfi- és női test dichotómiáját.

Ez utóbbi az a téma, ami átvezet Eperjesi munkáinak másik nagy témájához, a nemi szerepek szerinti megosztottsághoz, és az ezekhez kapcsolódó vizuális és nyelvi kódokhoz. Nem véletlenül idézi Illyés Gyula versét az *Egy mondat a házimunkáról*, a női léthez kapcsolt egyik leggyakoribb társadalmi elvárás a házimunka folyamatos elvégzése, egyfajta második műszakként. Ezzel a témával foglalkozik kiemelten a *Szorgos kezek – tennivalók a házban* és *A ház körül* című művészkönyv, a konyhai munkát mutatja be az *Önkiszolgáló* című sorozat, és a mosás témáját járja körül az ironikus *Min-den Világos* és *Ami keveredik, nem vegyül.*

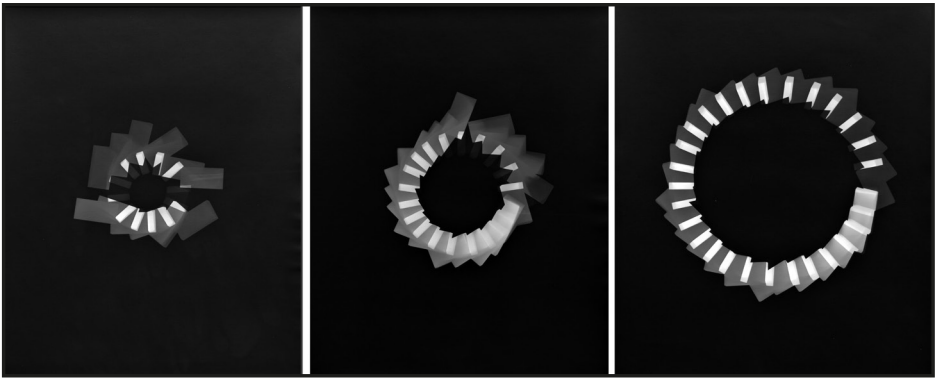
A nőt a modern nyugati társadalom szinte változatlanul valaminek, azaz nem alapértelmezett embernek látja, hanem valamilyen szerepen keresztül írja le; szerető, háziasszony, anya. Az *Önarckép szeletek*ben ezek a témák jelennek meg, a szépségipar és a média nyomása a test- és énképre, a gyerekvállalás és a párkapcsolatok összeegyeztethetősége, a házimunka kötelező jellege, és a stresszvásárlás, mint a média ajánlotta álmegoldás egy olyan problémára, ami éppen a működéséből következik.

Gárdonyi László

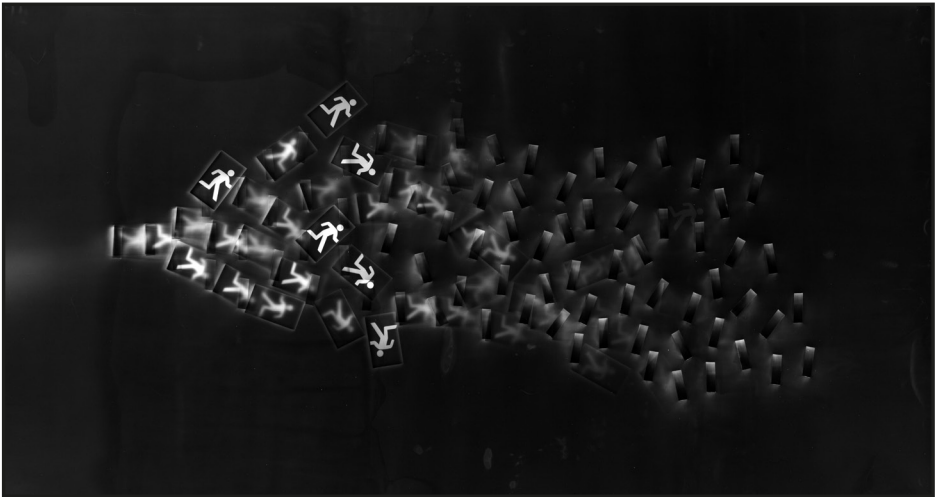
20

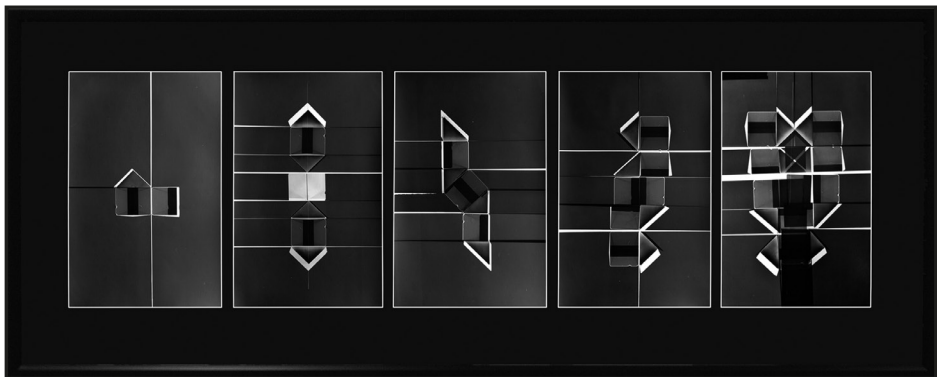
Eperjesi Ágnes: Egy doboz gyufa

Eperjesi Ágnes: Domino hatás

Eperjesi Ágnes: Domino hatás – Sokaság borulás közben

Eperjesi Ágnes: Prizma szisztematikus görgetése

Eperjesi Ágnes: Önarckép szeletek

Eperjesi Ágnes: Emberszkenner